

Čís. 4143.

Právo kritiky jest sice složkou veřejného života a zaručeno v § 117 ústavní listiny, leč v každém případě jest třeba zkoumati, zda kritika nevybočuje z mezí vytýčených předpisy §§ 487 a násl. tr. zák., zda se nedotýká obsahem a formou mravních kvalit napadeného, zda nenabývá takového rázu hanlivého a sesměšňujícího, že se tím dotčený snižuje v úctě a ve vážnosti.

Beztretnosti ve smyslu § 4 tisk. nov. není účasten pachatel, který, zneužívaje práva volné kritiky, pod záminkou, chrániti veřejný zájem, podkopává čest listu jemu nepřijemného způsobem, jenž nemá nic společného s ochranou veřejných zájmů; nestačí ani souběžný úmysl pachatelův chrániti také veřejný zájem, bylo-li jeho hlavním cílem útočiti na list napadený.

(Rozh. ze dne 17. dubna 1931, Zm I 422/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze jako soudu kmetického ze dne 10. března 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 491 tr. zák. a § 1 zákona čís. 124/24.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost obžalovaného, uplatňujíc hmotněprávní důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř., snaží se doličiti, že závadný článek »Č. Ž. L.« byl jen dovolenou, oprávněnou, spravedlivou a tedy beztretnou kritikou útoku článku »N. L. — V. N.«. Právo kritiky jest ovšem složkou veřejného života a jest zaručeno v § 117 ústavní listiny, leč v každém případě jest třeba zkoumati, zda kritika nevybočuje z mezí vytýčených předpisy §§ 487 a násl. tr. zák., zda se nedotýká obsahem a formou mravních kvalit napadeného, zda nenabývá takového rázu hanlivého a sesměšňujícího, že se tím dotčený snižuje v úctě a ve vážnosti. Pamětliv jsa tohoto zásadního právního hlediska, kmetický soud podle své povinnosti náležitě zkoumal obsah článku, zjistil jeho smysl a dosah i v podrobnostech i v celé souvislosti, a na tomto podkladě si uvědomil ve směru právním, že v bodech 1, 3, 4, 5 jest soukromý obžalobce viněn z určitého nepočestného činu, který by ho mohl v opovržení uvést nebo snížit, z toho, že uveřejnil článek s tendencí poštvati veřejnost proti železničním zaměstnancům, anž tvrdil, že jde o sabotáž se strany zaměstnanců drah, že článek ten zastihuje všechny projevy nenávisi, jest dokladem zvrhlosti a hnusnosti soukromého obžalobce, při čemž jsou zároveň vypočítávány jeho opovržlivé vlastnosti, a že tím jest dána skutková povaha urážky na cti podle § 488 tr. zák., a že se v bodě 2 mluví o všelijakém štvání tisku, do něhož jest pojata i »N. L. — V. N.«, čímž jest viněn soukromý obžalobce bez udání určitých skutečností z opovržlivých vlastností a z opovržlivého smýšlení, a že tím jest dána skutková podstata urážky na cti podle § 491 tr. zák. Kmetický soud zjistil, že článek v časopise »N. L. — V. N.« neobsahuje věrně

to, co bylo o příčině pokusu vyšinutí vlaku vyšetřeno, a že připojená dedukce nebyla případnou vzhledem ke zjištěnému stavu věcí, avšak že přes tyto nesprávnosti jest zřejmo, že reportér »N.« čerpal přímo ze zpráv orgánů vyšetřujících onen případ, a že nelze z obsahu tohoto článku ve spojení s tím, co bylo zjištěno četnickým oznámením a spěšným dopisem, dovozovati, že soukromý obžalobce onen článek uveřejnil s tendencí poštvati veřejnost proti železničním zaměstnancům, a nelze z toho odvoditi ani ostatní ve článku uvedené a soukromým obžalobcem zažalované útoky. Toto posouzení článku kmetským soudem vyhovuje onomu právnímu hledisku, a zmateční stížnost se marně snaží dokázati opak, při čemž bez významu uvažuje o tom, jak se měl zachovati zpravodaj »N.« (rozhodným jest jen, co bylo v článku »Č. Ž. L.« skutečně projevono), a při čemž stížnost zcela samovolně vykládá si smysl a dosah článku opačně, než činí kmetský soud v oboru své skutkově zjišťující činnosti (§ 288 čís. 3 tr. ř.). Stížnosti nelze přisvědčiti ani, pokud — opírajíc se o důvod zmatečnosti § 281 čís. 9 písm. b) tr. ř. — vytýká rozsudku mylný výklad zákona při řešení otázky beztrestnosti ve smyslu § 4 tisk. nov. čís. 124/24. Beztrestnosti ve smyslu § 4 cit. zák. není účasten pachatel, který, zneužívaje práva volné kritiky, pod záminkou, chrániti veřejný zájem, podkopává čest listu jemu nepřijemného způsobem, jenž nemá nic společného s ochranou veřejných zájmů; nestačí ani souběžný úmysl pachatelův chrániti také veřejný zájem, bylo-li jeho hlavním cílem útočiti na list napadený. I po této stránce jest přisvědčiti rozsudkovým vývodům, rozhodujícím věc v onom smyslu. Pokud zmateční stížnost napadá zjišťovací výrok rozsudku, že zájem veřejný stál v pozadí, kdežto hlavním byl útok na časopis N., neprovádí uplatňovaný hmotněprávní důvod zmatečnosti po zákonu (§ 288 čís. 3 tr. ř.), aniž alespoň věcně uplatňuje proti zjištění tomu některý formální důvod zmatečnosti. Zmateční stížnost není důvodnou ani, pokud napadá rozsudek z formálního důvodu zmatečnosti podle § 281 čís. 4 tr. ř. pro nepřipuštění výslechu svědka přednosta stanice H-e. Smysl konečné věty spěšného dopisu H-ova »Domněnka jest sabotáž« jest jasný a nebylo potřebí o něm slyšeti pisatele, neboť nezáleží na tom, co by jako svědek vypověděl, nýbrž jen na tom, jaký obsah měla jeho zpráva, která byla podkladem článku »N.«. Zamítnutím průvodního návrhu nestala se obhajobě újma.

Čís. 4144.

Obsah a smysl výroku poroty jest posuzovati výlučně z doslovu otázek ve spojitosti s odpovědí porotců; je nepřipustné vykládati jej porovnáním s jinými doklady nebo s dodatečnými vysvětlivkami.

Čin, který jest předmětem otázky hlavní a eventuální, je v podstatě týž, jenže se v obou těchto otázkách podřaduje různé právní kvalifikaci.

Nejasnost a vnitřní rozpor výroku porotců podle čís. 9 § 344 tr. ř., odpověděli-li kladnou odpovědí k eventuální otázce na zločin těžkého uškození na těle podle § 152 tr. zák., a na přečin proti bezpečnosti života podle §§ 360, 335 tr. zák. vlastně kladně ke zločinu zabití (jenže jeho skutkovou podstatu rozložili na dvě samostatné otázky, které vedle